

SOCIALMINISTERIET

Folketingets Socialudvalg

Departementet

Holmens Kanal 22
1060 København K

Dato: 14. januar 2005

Tlf. 3392 9300

Fax. 3393 2518

E-mail sm@sm.dk

NHD/ J.nr. 042-1722

Under henvisning til Folketingets Socialudvalgs brev af 14. december 2004 følger hermed – i 5 eksemplarer – socialministerens svar på spørgsmål nr. 55 (SOU Alm. del).

Spørgsmål nr. 55:

”Ministeren bedes kommentere henvendelsen af 9/12 04 fra Hedensted Kommune om konkrete forslag til ændring af den sociale lovgivning, jf. alm. del bilag 116.”

Svar:

Hedensted Kommune rejser i henvendelsen til Socialudvalget 4 konkrete forslag, som jeg vil kommentere ét ad gangen. Til brug for besvarelsen af forslag 1 og 3 har jeg indhentet en udtalelse fra Beskæftigelsesministeriet, Arbejdsdirektoratet, som reglerne om kontanthjælp og sygedagpenge hører under.

- 1) ”Kontanthjælp: Fjerne den gensidige forsørgelsespligt mellem ægtefæller på kontanthjælp – er ikke en tidssvarende regel i dagens Danmark. Betyder, at mange ikke modtager en kontanthjælp på baggrund af Ægtefællens indtægt.”

Svar: ”Det fremgår af lov om aktiv socialpolitik (§ 2), at enhver mand og kvinde har ansvar for at forsørge sig selv, sin ægtefælle og sine børn under 18 år.

Kontanthjælp eller starthjælp ydes efter det princip, at det er det underste økonomiske sikkerhedsnet. Det anses som konsekvens heraf ikke for rimeligt at yde offentlig hjælp, hvis den ene ægtefælle har økonomiske forhold, der gør at familien selv kan dække sine behov.

Den gensidige forsørgelsespligt betyder således, at der ikke skal ydes hjælp til personer, som kan blive forsørget af deres ægtefælle. Ved beregning af hjælp til ægtefæller skal der derfor tages hensyn til begge ægtefællers økonomiske forhold.

Den gensidige forsørgelsespligt ophører ved separation eller skilsmisse.

Der er ingen overvejelser om at ændre bestemmelserne om gensidig forsørgelse i lov om aktiv socialpolitik.”

- 2) ”Pension: Med indførelse af pensionsreformen indført 1 pensionsgrad. Der er behov for en ændring af reglerne, således at der kan tilkendes en lav førtidspension til personer med en sporadisk tilknytning til arbejdsmarkedet. Der er stor forskel i den teoretiske tilgang til begrebet ”arbejdsevne” og den virkelighed der er ude på arbejdsmarkedet. Mange, typisk kvinder i alderen 45-65 år, har en lav eller manglende tilknytning til arbejdsmarkedet, som gør, at de på trods af at de har en teoretisk arbejdsevne ikke er i stand til at honorere kravene på arbejdsmarkedet – selv til et fleksjob. De er ikke berettigede til en pension efter den nye lovgivning”

Svar: Det er ikke regeringens politik, at flere mennesker skal placeres på passiv forsørgelse. Det var jo netop et meget vigtigt led i førtidspensionsreformen, at styrke den aktivrettede indsats således at personer, der aktuelt måske ikke har mulighed for at komme på arbejdsmarkedet får styrket deres ressourcer, således at de kan honorere arbejdsmarkedets krav, eventuelt i form af et fleksjob. Kommunen skal heller ikke foretage en ”teoretisk” vurdering af arbejdsevnen, men skal ved anvendelse af arbejdsevne metoden afdække og udvikle den konkrete borgers arbejdsevne i forhold til arbejdsmarkedets krav. I arbejdsevnebekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 552 af 19. juni 2003) anføres det i § 4, at ”Ved arbejdsevne forstås evnen til at kunne udføre forskellige konkret specificerede arbejdsopgaver med henblik på at opnår en indtægt til hel eller delvis selvforsørgelse, jf. § 16 og § 20, stk. 2 i lov om social pension.” I samme bekendtgørelses § 5 er det anført, at ”Kommunen vurderer arbejdsevnen, jf. § 6-8, på grundlag af en samlet beskrivelse og vurdering af borgerens faglige og personlige ressourcer, udviklingsmuligheder og barrierer sammenholdt med en vurdering af hvilke konkrete jobfunktioner som borgeren kan varetage på arbejdsmarkedet”. Der er således efter den nuværende lovgivning fuldt tilstrækkelig mulighed for at foretage en rimelig og hensigtsmæssig vurdering i de enkelte konkrete tilfælde.

- 3) ”Sygedagpenge: Der er store problemer med at få de borgere, som har en forsikrings- eller erstatningssag kørende, til at medvirke i en afklaring i forhold til arbejdsmarkedet. De har ingen interesse i at udvise en arbejdsevne – inden deres forsikrings sag er afsluttet. Det drejer sig ofte om mange penge nu og her. Det kan være vanskeligt

at overskue konsekvenserne af at tage en stor erstatning kontra en livsindtægtsnedgang. Kan uddybes ved behov. Det betyder, at de i flere tilfælde mister retten til sygedagpenge, idet de ikke medvirker, og derefter er de overgået til kontanthjælp og så opstår problemerne (se kontanthjælp)".

Svar: "En sygemeldt, der modtager sygedagpenge efter lov om dagpenge ved sygdom eller fødsel, har pligt til at medvirke til kommunens opfølgning i sygedagpengesagen. Det følger således af lovens § 8, stk. 1, nr. 3, at retten til dagpenge bortfalder, hvis den sygemeldte uden rimelig grund undlader at medvirke ved kommunens opfølgning – og dette gælder uanset, om der verserer en forsikrings- eller erstatningssag.

Som led i regeringens handlingsplan for nedbringelse af sygefraværet ønsker regeringen at styrke kommunernes indsats, så antallet af langvarige sygedagpengesager reduceres. Et langvarigt sygefravær kan få store personlige konsekvenser for den sygemeldte og vanskeliggør mulighederne for den sygemeldtes tilbagevenden til arbejdsmarkedet. Det er også i samfundets interesse, at den sygemeldte bevarer tilknytningen til arbejdsmarkedet henset til behovet for at sikre en tilstrækkelig arbejdsstyrke de kommende år.

Det er derfor vigtigt, at der sker en hurtig og effektiv afklaring af den sygemeldtes arbejdsevne ved kommunens opfølgning, og reglerne om bortfald af sygedagpenge skal ses i den sammenhæng."

- 4) "Generelt: I nogle situationer giver lægerne deres patienter forhåbninger om en bestemt ydelse, typisk førtidspension, hvilket medfører at borgernes motivation i at deltage i arbejdsprøvning m.v. på forhånd er yderst begrænset. Sagerne bliver fra starten fastlåst. Dette er tilfældet i en stor del af de sager, der har været omtalt i medierne i Hedensted Kommune. Det er vigtigt, at få præciseret, at lægerne ikke skal blande sig i lovgivningen."

Svar: Den situation, som Hedensted Kommune beskriver, er meget uheldig.

Lægernes rolle i sociale sager (især om førtidspension) er blevet præciseret en række gange. Læger skal udtale sig om helbredsmæssige forhold, men skal ikke udtale sig om en person er berettiget til fx førtidspension. Det er pensionsmyndigheden (kommunen) som suverænt afgør, om en person er berettiget til førtidspension. Dette er der enighed om mellem Socialministeriet og lægernes organisationer, hvilket bl.a. kan ses af den såkaldte "Fælleserklæring om lægers opgaver i forbindelse med myndighedernes behandling af aktiverings- og pensionsager" fra 23. november 1998.

I den seneste skrivelse om lægers rolle i sager om førtidspension fra 21. marts 2003 er det understreget, at kommunerne må reagere overfor den pågældende læge, hvis kommunen modtager en erklæring eller attest, hvori der er synspunkter om patientens ret til sociale ydelser. Kommunen kan fx rette henvendelse til den attestudstedende læge og bede om en attest, der er i overensstemmelse med aftalen med Lægeforeningen. Ved strid mellem kommunen og den attestudstedende læge kan attesten indsende til "Kontaktudvalget" og her vurderes af KL og Lægeforeningen.

Eva Kjer Hansen

/Mikael Lynnerup Kristensen